

Hodžali čini sjećanje vječnim

Pokušajte zamisliti 613 kilometara autoceste, dok se na njoj vozi 543 hibridna automobila najnovije, *all in one*, senzor tehnologije.

Pokušajte zamisliti 543 osobe i svako od njih vozi po jedan automobil. 543 automobila sa jednim vozačem, 2021.g.

Sve se to dešava 29 godina poslije 25.2. i 26.2.1992.g. koji bijahu još dva uobičajena dana Kodžalija, ljudi Azerbejdžana.

Ali, sada otvorite oči i pogledajte realitet bolne pojavnosti. Jer...bilo ih je 613, i kada se oduzme 70 starijih osoba, koje bi, po principu prirodne selekcije i godina starosti, poslije bogatstvom interakcije obdarenog života, danas, 29 godina kasnije, bili na boljem i svijetlijem mjestu od ovozemaljskog, dobijamo broj od 543.

Samo da ne bješe nesmiljene želje za istrebljenjem drugih i drugačijih, od strane ljudi čije ime ni ne vrijedi pominjati.

Zbog čega? Jer u kataklizmatičnom svijetu u kojem živimo poznatiji su krvnici od svojih žrtava, a ne vice versa.

Poznatiji su datumi stradanja od datuma rođenja.

“Ko ubije jednog čovjeka, kao da je ubio cijeli svijet”, sveta knjiga Časni Kuran veli. U Hodžaliju je ubijeno 613 osobnosti, nadanja, očekivanja i težnji.

Kako ići naprijed u vremenu populizma, fašističkog šovinizma i isključivosti, ako se ide ka istrebljenju drugoga i drugačijeg?

U filmu “Quo Vadis, Aida” bosanskohercegovačke rediteljice Jasmile Žbanić, usmjerenog priči o genocidu nad drugim i drugačijim u Srebrenici, dok sa jedne strane postoji svijet ljudi koji živjeti traži, na drugoj su oni koji “poklanjaju” drugom narodu grad dok neumitno, sa genocidnim namjerama, potiru sa lica zemlje drugog i drugačijeg. Planski ciljano. Njih 8372, ako ne i više.

Bez obzira da li se radi o 613, 8372 i/ili 15 osobnosti, ubija se čovječanstvo pravovjernosti i dobroti usmjereno.

Kako živjeti sa onim što je bio dio genocidnog masakra?

Odgovor je jednostavan: Trebaće vrijeme edukacije, razumijevanja i katarze za tako nešto. Sve dok onaj ko je realizirao masakr i/ili genocid, odnosno negirao da je on

postojao, ne razumije, katarzično, da istina ne boli, već liječi, ne možemo se nadati napretku zajedničkih promišljanja o životu, odnosno suživotu.

Ako sam ja spreman priznati, uz otvoreno žaljenje i sramotu koju osjećam zbog toga, da je neko u ime mog naroda učinio zločin nad drugim i drugačijim na Kazanima u Sarajevu, u Uzdolu i/ili na području Vozuće i Zavidovića, očekujem da onaj ko se čovjekom smatra to isto učini prema narodu kojem pripadam i kada je Srebrenica, Prijedor, Foča i/ili Ahmići u pitanju.

No, iako je pred nama dug put na autocesti nadanja, sama činjenica da razgovori postoje, naznaka je boljitku usmjerena. Više komunikacije znači manje konflikata. Makadamsku cestu pakla prošlosti mora zamijeniti autostrada raja budućnosti.

Ljudskosti, prije svega.

Opismenjavajući, kako medijski, tako i funkcionalno, generacije koje dolaze. Kako im se ne bi ponovili Hodžali, ali i Srebrenica.

Gradeći društva humanosti i socijalne pravde, u skladu sa mojom formulom koju predočavam i predlažem posljednja 24 mjeseca ne samo vlastitim studentima širom svijeta, već i javnostima također da je: pravo = odgovornost, odgovornost = empatija, a empatija = jednakopravnost.

Ne samo zbog naše djece, žena, staraca i ljudi, u cjelini, već civilizacije unutar vlastite punine. Raznolikosti i inspirativnosti, jer nijedna kultura ne može egzistirati bez interakcije sa drugim kulturama.

Implodiraće, ni ne shvaćajući da vrijeme, ovozemaljsko, koje provodimo na Zemlji, ne prolazi, jer i ne postoji. Mi prolazimo, jer smo postojali. Neko prolazi ka energiji, neko ka Bogu, ali, u cjelini gledajući, svi smo crvene krvi ispod kože, boljitku što streme. Zajedničkom, prije svega.

Hodžali čini sjećanje vječnim. Ne zaboravimo to, da se ne bi ponovilo, gradeći mostove razumijevanja i katarze na dvosmjernoj autocesti ljudskosti što stremi.

Hvala vam.